

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2019-12-31

Falu kommun

2020-04-15

Innehåll

Sammanfattning

Rekommendationer

Inledning

Förvaltningsberättelsen

Redovisningsprinciper

Mål för god ekonomisk hushållning

Finansiella mål

Verksamhetsmål

Balanskrav

Resultaträkning

Balansräkning

Kassaflödesanalys

Driftredovisning

Investeringsredovisning

Sammanställd räkenskaper

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Falu kommun har KPMG granskat kommunens årsredovisning för räkenskapsåret 2019. Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen 12 kap bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Årsredovisningen

Vi har granskat årsredovisningen och vi har inte funnit några väsentliga felaktigheter i denna. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed

Resultat och prognos

Kommunens resultat för året uppgår till 53 mkr, vilket är 5 mkr högre än samma period förra året. Resultatet påverkas av realisationsvinster som uppgår till ca 31 mkr, ökade skatteintäkter och underskott i verksamheterna med ca 78 mkr.

Nämnderna redovisar tillsammans ett underskott jämfört med budget med ca 78 mkr för 2019. Vi ser allvarigt på de budgetavvikelser som redovisas och särskilt på socialnämndens stora underskott på ca 89 mkr.

Vår bedömning är att kommunen har klarat balanskravet för helåret.

Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Finansiella mål

Vår sammanfattande bedömning är att de av fullmäktige fastställda finansiella målen inte har uppnåtts 2019 då två av tre finansiella mål inte har uppnåtts.

Verksamhetsmål

Med anledning av att det saknas verksamhetsmål för 2019 kan vi inte bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen eftersom det saknas mål att följa upp.

Falun 2020-04-15

Margareta Sandberg

Auktoriserad revisor

Magnus Larsson

Certifierad kommunal revisor

Inledning

Bakgrund

Vi har av Falu kommuns revisorer fått i uppdrag att granska årsredovisningen för perioden 2019-01-01—2019-12-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lagen om kommunal bokföring och redovisning och god redovisningssed i kommuner och regioner. Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av revisionsberättelsen.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

Lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) (LKBR), började gälla från och med 1 januari 2019.

Syfte och revisionsfråga

Revisorerna ska enligt KL pröva om räkenskaperna är rättvisande samt bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om.

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om:

- Kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallagen, lagen om kommunal bokföring och redovisning och god redovisningssed i kommuner och regioner
- Resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning

Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av revisionsberättelsen till kommunfullmäktige. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas årsredovisningen.

Vår granskning har skett i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKR (Sveriges kommuner och regioner) och Skyrev (Sveriges kommunala yrkesrevisorer). Det innebär att vi genomfört en granskning för att bedöma om årsredovisningen innehåller väsentliga felaktigheter.

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om:

- Årsredovisningen redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut
- Räkenskaperna innehåller några väsentliga felaktigheter
- Resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål kommunfullmäktige beslutat.

Inledning

Avgränsning

Vår granskning har skett i den omfattning som följer av god revisionsred i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKR och Skyrev. Detta innebär att granskningen inte uppfyller de krav som ställs på en auktoriserad revisor eller ett auktoriserat revisionsbolag enligt revisorslagen eller internationella standarder för revision (ISA). Det innebär att vi inte uttalar oss över årsredovisningen så som vi gjort om dessa krav varit uppfyllda.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkningen
- Balansräkningen
- Kassaflödesanalysen
- Noter
- Drift- och investeringsredovisning
- Sammanställda räkenskaper

Granskningen har skett utifrån väsentlighet och risk. Vi har därför granskat ett urval av underlag utifrån en väsentlighets- och riskbedömning.

Vår granskning har varit inriktad på att hitta väsentliga fel (bedömda eller konstaterade) i årsredovisningen och i vår granskning ingår inte primärt att granska den interna kontrollen över kommunens kostnader och intäkter.

Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, t ex förskingring.

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för år 2019. Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen i syfte att inhämta tillräckliga revisionsbevis på motsvarande som för granskning av de finansiella delarna i årsredovisningen. Vår granskning innebär att vi tar stickprov på de finansiella uppgifterna och att informationen i förvaltningsberättelsen är förenlig med de finansiella delarna, det vill säga vi granskar inte alla siffror i årsredovisningen.

Vad gäller avsättning och ansvarsförbindelse avseende pensionsåtagandet har vi förlitat oss på de uppgifter kommunen har erhållit från pensionsadministratören KPA/Skandia. Vi har i vår granskning inte gjort någon aktuariell granskning.

Inledning

Revisionskriterier och metod

Vi har bedömt om årsredovisningen i allt väsentligt följer:

- Kommunallag (KL) och lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR)
- Interna regelverk och instruktioner
- Kommunfullmäktigebeslut

Vi har bedömt om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av kommunfullmäktige beslutade målen för ekonomi och verksamhet som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av relevanta dokument inklusive årsredovisningen
- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen
- Stickprovvis granskat specifikationerna till årsbokslutet med tillhörande underlag för avstämning och verifiering av väsentliga balansposter i den omfattning som krävs som underlag för bedömning av fullmäktiges finansiella mål
- Översiktlig analys av resultaträkningen

Granskning har skett av bilagor och specifikationer till årsredovisningen.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnad av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Vidare har vi också inom ramen för granskningen av årsredovisningen bedömt att uppdragen från kommunfullmäktige är fullgjorda.

Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsens årsredovisning.

Rapporten har faktakontrollerats av ekonomikontoret.

Förvaltningsberättelsen

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning 4 kap 1 § ska årsredovisningen innehålla

- förvaltningsberättelse
- resultaträkning
- balansräkning
- kassaflödesanalys
- noter
- driftredovisning
- investeringsredovisning
- sammanställda räkenskaper ska ingå i årsredovisningen om sådan upprättas enligt 12 kap 2 §.

Förvaltningsberättelsen ska innehålla:

- Utveckling av verksamheten (LKBR 11:1)
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomiska ställning (LKBR 11:2)
- Händelser av väsentlig betydelse (LKBR 11:3)
- Förväntad utveckling (LKBR 11:4)
- Väsentliga personalförhållanden (LKBR 11:5)
- Andra förhållanden av betydelse för styrning och uppföljning (LKBR 11:7)

- God ekonomisk hushållning (LKBR 11:8)
- Ekonomisk ställning (LKBR 11:9)
- Balanskravsresultat (LKBR 11:10), om negativt balanskravsresultat gäller LKBR 11:11
- Den kommunala koncernen (LKBR 11:12)
- Privata utförare (LKBR 11:13)

Sådana upplysningar som anges ovan ska även omfattas av sådan kommunal verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer, dvs kommunalt koncernföretag (LKBR 2:5).

I RKR:s rekommendation R15 Förvaltningsberättelsen står det tydligt att det ska framgå vilket sammanhållet avsnitt i årsredovisningen som utgör förvaltningsberättelsen. Vidare står det att förvaltningsberättelsen ska presenteras i omedelbar anslutning till resultat-, balansräkning och kassaflödesanalys. Förvaltningsberättelsen ska innehålla följande huvudrubriker:

- Översikt över verksamhetens utveckling
- Den kommunala koncernen
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- Händelser av väsentlig betydelse
- Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten
- God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- Balanskravsresultat
- Väsentliga personalförhållanden
- Förväntad utveckling

Förvaltningsberättelsen

Ytterligare huvudrubriker, utöver de ovan nämnda, och underrubriker kan läggas till.

Under varje rubrik lämnas, om annat inte anges i rekommendationen, upplysningar om den kommunala koncernen och kommunen. Beskrivningarna bör utgå från ett övergripande koncernperspektiv under varje rubrik och därefter kommunen och andra eventuella väsentliga koncernföretag.

Vi har granskat att:

- Det tydligt framgår vad som är förvaltningsberättelse
- Förvaltningsberättelsen presenteras före men i omedelbar anslutning till resultaträkning, balansräkningen och kassaflödesanalys.
- Förvaltningsberättelsen följer LKBR
- Förvaltningsberättelsen följer RKR R15 Förvaltningsberättelse
- Under varje huvudrubrik lämnas upplysningar om både den kommunala koncernen och kommunen, om inget annat angivits i RKR R15.

Kommentar

Efter genomförd granskning bedömer vi att årsredovisningen i huvudsak omfattar den information som krävs enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning och RKR R15 Förvaltningsberättelse.

Förvaltningsberättelsen följer rekommendationen och presenteras med huvudrubriker som anges i rekommendationen.

Förvaltningsberättelsens avsnitt innehåller information om både kommunens och de kommunala bolagens verksamhet helt enligt vad som anges i lagen.

Redovisningsprinciper

Från den 1 januari började den nya lagen, lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) att gälla. Det innebar bland annat nya redovisningsprinciper och viss förflyttning från rekommendationer till lagtext samt värderingsregler.

I årsredovisningen anges under avsnittet "Redovisningsprinciper" att redovisningen skett enligt god kommunal redovisningssed med vilket avses i överensstämmelse med LKBR och RKR:s rekommendationer.

I vår granskning har vi stickprovvis granskat om detta påstående stämmer via intervjuer med redovisningspersonal samt översiktlig avstämning av kommunens årsredovisning mot Rådet för kommunal redovisning gällande rekommendationer.

Kommentar

Vår bedömning utifrån väsentlighetsprincipen är att kommunen i huvudsak efterlever RKR:s rekommendationer.

Kommunen har under 2019 ändrat redovisningsprinciper för redovisning av gatukostnadsersättningar som betalats av privata aktörer. De har tidigare bokförts som en skuld och periodiserats som en intäkt över den tid investeringen skrivits av. Enligt nuvarande regler ska alla bidrag som inte är offentliga bidrag redovisas som en intäkt när dom erhålls.

Justeringen innebär en korrigerig av tidigare års resultat med totalt 50 mkr och 2018 års jämförelsesiffror har justerats så att resultatet förbättrats med 8 mkr jämfört med tidigare presenterat resultat.

Mål för god ekonomisk hushållning

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i KL 10 kap. 2-6 §§ (hel- och delägda kommunala bolag, stiftelser och föreningar).

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Lagstiftaren ställer krav på att mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv ska upprättas. Dessa mål ska följas upp och kommenteras i samband med upprättandet av årsredovisning och delårsrapport.

Vi har granskat om:

- kommunen uppfyllt de av fullmäktige fattade finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning
- kommunen uppfyllt de av fullmäktige fattade verksamhetsmål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning
- det vid avvikelser finns en beskrivning av åtgärdsförslag.
- målen för god ekonomisk hushållning även inkluderar de kommunala koncernföretagen.

Kommentarer

Kommuner och regioner ska för verksamheten ange mål och riktlinjer som har betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål

Vi bedömer, utifrån avrapporteringen i årsredovisningen, att resultatet av de finansiella målen inte är i enlighet med vad fullmäktige fastställt då två av tre mål inte uppnås.

Verksamhetsmål

Med anledning av att det saknas verksamhetsmål för 2019 kan vi inte bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen eftersom det saknas mål att följa upp.

Finansiella mål

Mål fastställda av fullmäktige	Utfall	Vår bedömning
Kommunens resultat ska uppgå till minst 2 % av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.	1,5 %	Årets resultat inklusive upplösning av pensionsreserv uppgår till 55 mkr. Målet är därmed inte uppnått.
Soliditeten, inkl. ansvarsförbindelser för pensioner, men exklusive förmedlade lån, ska vara minst 0 % år 2019.	7 %	Målet är uppnått för 2019.
Självfinansieringsgraden, under en 5-årsperiod, ska vara minst 95 %.	84 %	Målet är inte uppnått för 2019.

Kommentar

Vi bedömer, utifrån avrapporteringen i årsredovisningen, att resultatet av det finansiella målen inte är i enlighet med vad fullmäktige fastställt då två av tre mål inte uppnås.

Målet om soliditet påverkas av de ändrade redovisningsprinciperna som minskar balansomslutningen och ökar det egna kapitalet med 50 mkr t.o.m 2018.

Självfinansieringsgraden var under perioden 2013-2018 108 % och årets utfall påverkas av att årets investeringsvolym är högre än tidigare år.

Verksamhetsmål

Kommunfullmäktige antog under år 2016 en reviderad styrmodell för hur kommunens verksamhet ska ledas, styras och följas upp. Styrmodellen ska bidra till att skapa en helhetsbild och en röd tråd från kommunens vision Ett större Falun till det dagliga arbetet i verksamheten.

Arbetet med att nå visionen har delats upp i sex olika perspektiv:

- Trygghet och välfärd
- Näringsliv och arbetsmarknad
- Hållbar utveckling
- Plats för alla
- Samhällsplanering och infrastruktur
- En del av resten av världen

Med anledning av omvalet som skedde i april 2019 har inga verksamhetsmål fastställts av kommunfullmäktige för räkenskapsåret. Nämnderna har fastställt verksamhetsmål i sina verksamhetsplaner.

Kommentar

Med anledning av att det saknas verksamhetsmål för 2019 kan vi inte bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen eftersom det saknas mål att följa upp.

Balanskrav

En kommun ska enligt kommunallagen göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen. Ett balanskravsunderskott ska regleras senast tre år efter att det har konstaterats i årsredovisningen. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur en reglering ska ske. För att inte tid ska gå förlorad bör åtgärder sättas in så fort som möjligt. Enligt prop. 2003/04:105 bör det åtminstone översiktligt i delårsrapporten framgå vilka åtgärder som krävs för att uppnå balanskravet.

Från och med 2013 har kommuner och kommunalförbund möjlighet att använda sig av de nya reglerna om resultatutjämningsreserv, RUR. Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, under förutsättning att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt. RUR är frivillig att tillämpa, de kommuner och regioner som tänker göra det måste besluta om hur reserven ska hanteras. Detta ska framgå av de riktlinjer för god ekonomisk hushållning som fullmäktige ska besluta om.

Vi har granskat att:

- Kommunen uppfyller balanskravet
- Det vid eventuellt negativt resultat framgår när och på vilket sätt kommunen avser att reglera detta
- Det framgår hur eventuellt tidigare års negativa resultat har reglerats
- Skälen till att inte reglera ett eventuellt negativt resultat framgår, i de fall fullmäktige beslutat om att sådan reglering inte ska ske

Balanskravsresultat (mkr)	2019	2018
Årets resultat enligt resultaträkningen (exklusive återförd reservering inom eget kapital)	53	49
Reducering av samtliga realisationsvinster	-31	0
Balanskravsresultat	22	49

Kommentar

Kommunen redovisar en avstämning av balanskravet enligt kommunallagen i förvaltningsberättelsen. I årsredovisningen står det att kommunens balanskravsresultat uppgår till 22 mkr.

Det finns inget balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

I vår granskning av balanskrav har vi inte funnit några avvikelser.

Vår bedömning är att kommunen uppfyller balanskravet.

Resultaträkning

Belopp i Mkr	2019-12-31	Budget 2019	2018-12-31	Prognos 2019
Verksamhetens nettokostnader	-3 482	-3 464	-3 362	-3 532
<i>Förändring i %, jmf med 2018</i>	3,6	3,0	3,5	5,1
Skatteintäkter och statsbidrag	3 529	3 534	3 389	3 546
<i>Förändring i %, jmf med 2018</i>	4,1	4,3	0,1	4,6
Finansnetto	6	0	14	-4
Årets resultat	53	70	41	10
Nettokostnader inkl. finansnetto i relation till skatteintäkter och bidrag %	98,5	98,0	98,8	99,7

Enligt LKBR 5:1 ska resultaträkningen redovisa samtliga intäkter och kostnader under räkenskapsåret.

Vi har granskat att:

- Resultaträkningen är uppställd enligt LKBR
- Resultaträkningen i allt väsentligt redovisar årets externa intäkter och kostnader
- Noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster samt möjliggör avstämning mot balanskravet
- Resultaträkningen inte påverkas av väsentliga fel i periodisering

Kommentar

Verksamhetens intäkter har ökat ca 15 mkr och påverkas av mindre bidragsintäkter från Migrationsverket och realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar. Verksamhetens kostnader har ökat med 125 mkr varav personalkostnaderna har ökat med 69 mkr, köp av huvudverksamhet med 51 mkr lämnade bidrag 9 mkr. Övriga kostnader har minskat med 13 mkr. Personalkostnadernas andel av totala kostnader uppgår till 59,3 %, vilket är oförändrat jämfört med 2018. Avskrivningarna har ökat med 17 mkr på grund av årets och förra årets investeringar. Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med 140 mkr jämfört med föregående år. En avvikelse med -5 mkr jämfört med budget. Finansnettot minskar genom ökade räntekostnader på upplåning för investeringar.

Balansräkning

<i>Belopp i Mkr</i>	Kommunen	
	2019-12-31	2018-12-31
Balansomslutning	3 556,0	3 170,0
Redovisat eget kapital	1 487,0	1 434,0
Ansvarsförbindelse pensioner	1 279,0	1 303,0
Eget kapital inkl. ansvarsförbindelse	208,0	131,0
<i>Redovisad soliditet</i>	<i>42%</i>	<i>45%</i>
<i>Soliditet med hänsyn till ansvarsförbindelse</i>	<i>5,8%</i>	<i>4%</i>
Anläggningstillgångar	3 057,0	2 692,0
Omsättningstillgångar	499,0	478,0
Avsättningar	239,0	225,0
Långfristiga skulder	1 063,0	715,0
Kortfristiga skulder	767,0	796,0
<i>Balanslik viditet</i>	<i>65%</i>	<i>60%</i>

Enligt LKBR 6:1 ska balansräkningen redovisa kommunens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda panter och ansvarsförbindelser ska tas upp inom linjen.

Vi har granskat att:

- Balansräkningen är uppställd enligt LKBR
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Upptagna tillgångar, avsättningar och skulder i allt väsentligt existerar, tillhör kommunen och är fullständigt redovisade samt inte påverkas av väsentliga periodiseringsfel
- Tillgångar, avsättningar och skulder har i all väsentlighet värderats enligt principerna i LKBR
- Föregående års utgående balanser har överförts rätt som årets ingående balanser
- Specifikationer och underlag till utgående balanser finns i tillräcklig omfattning
- Årets resultat enligt balansräkning överensstämmer med resultaträkningen

Kommentar

Kommunens balansomslutning påverkas av årets investeringar om ca 511 mkr och ökad upplåning med ca 348 mkr. Kommunens vidareförmedling av lån till kommunala bolag har ökat med 25 mkr.

Balansomslutningen påverkas även av kommunkoncernens behållning på koncernkontot som i år uppgår till netto 95 mkr (138 mkr).

Kassaflödesanalys

I kassaflödesanalysen ska kommunens in- och utbetalningar under räkenskapsåret redovisas enligt LKBR kap 8 1§.

Kassaflödesanalys beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning.

Enligt RKR:s rekommendation R13 Kassaflödesanalys ska räkenskapsårets kassaflöden i kassaflödesanalysen hänföras till följande sektorer:

- löpande verksamhet
- Investeringsverksamhet
- finansieringsverksamhet, och i förekommande fall
- bidrag till infrastruktur

Vi har granskat att:

- Kassaflödesanalysen uppfyller kraven i LKBR
- Följer RKR R13 Kassaflödesanalys
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Kassaflödesanalysens innehåll överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen
- Kassaflödesanalys har upprättats för både kommunen och koncernen

Sammanställning kassaflödesanalys	2019-12-31	2018-12-31
Löpande verksamheten	123	254
Investeringsverksamheten	-471	-231
Finansieringsverksamheten	342	26
Bidrag till infrastruktur	0	-5
Periodens kassaflöde	-6	44
Likvida medel vid årets början	203	160
Likvida medel vid periodens slut	197	204

Kommentar

Årets kassaflöde är negativt med -6 mkr och kommunens likvida medel uppgår vid årets slut till 197 mkr.

Kassaflödet från löpande verksamhet uppgår till 123 mkr, årets investeringar har belastat likviditeten med -471 mkr och nettofinansieringen har påverkat kassaflödet med 342 mkr.

Vi har granskat kassaflödesanalysen och har inte funnit några väsentliga felaktigheter.

Driftredovisning

Driftredovisning per nämnd (mkr)	Avvikelse	Prognos	Skillnad mot prognos	Utfall 2018
Kommunstyrelsen	30,8	29,0	1,8	30,5
Barn- och utbildningsnämnden	-12,8	-16,0	3,2	0,3
Omvårdnadsnämnden	-12,9	-22,0	9,1	-24,3
Socialnämnden	-88,8	-84,0	-4,8	-58,0
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	5,9	3,0	2,9	3,2
Kultur- och fritidsnämnden	-1,4	-3,0	1,6	-2,6
Myndighetsnämnd	0,1	0,0	0,1	0,2
Gemensam överförmyndarnämnd	0,1	0,0	0,1	0,0
Kommunrevisionen	0,0	0,0	0,0	-0,1
Valnämnd	0,0	0,0	0,0	0,9
Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan	0,4	0,0	0,4	0,0
Övriga	0,4	0,0	0,4	0,3
Summa	-78,2	-93,0	14,8	-49,6

Enligt LKBR 10:1 ska driftredovisningen innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som har fastställts för den löpande verksamheten.

En förändring mot tidigare år är att driftredovisningen har flyttats från förvaltningsberättelsen till egen del i årsredovisningen. Enligt RKR:s rekommendation R14 Drift- och investeringsredovisning ska utformningen av utfall kunna stämmas av mot fullmäktiges budget.

Vi har granskat att:

- Budgeterade och redovisade intäkter och kostnader redovisas i sammanfattning
- Redovisade intäkter och kostnader överförts riktigt från bokföringen
- Samma periodiseringsprinciper gäller för både budget och redovisning
- Jämförelse görs med tidigare år
- Driftredovisningen är analyserad i förhållande till ekonomi och fastställda mål
- Driftredovisningen redovisas som egen del i årsredovisningen

Kommentar

Driftredovisningen ingår i årsredovisningen i enlighet med rekommendationer. Vi har granskat driftsredovisningen och har inte funnit några väsentliga felaktigheter.

Även i år finns det betydande avvikelser mot budget, totalt -78,2 mkr, vilket är en ökning jämfört med 2018 med ca 29 mkr. Enligt delårsprognosen skulle årets avvikelse uppgå till -93 mkr. För två av nämnderna som prognostiserade underskott har utfallet blivit lägre vilket trots allt är positivt.

För socialnämnden har underskottet ökat jämfört med prognosen. Även i fjol redovisades ett stort underskott för verksamheten.

Totalt har de tilldelade ramarna ökat med ca 133 mkr vilket motsvarar 3,7 %. För socialnämnden är kostnadsökningen ca 15% i förhållande till budget.

Vi ser allvarligt på de budgetöverskridanden som uppstår men vi ser även att det gjorts stora insatser för att minska kostnaderna i verksamheterna för 2020.

Driftredovisning

Den största budgetavvikelsen har **socialnämnden** med ett underskott på 88,9 mkr. Samtliga verksamheter redovisar stora underskott. Externa placeringar inom barn- och familjeområdet redovisar underskott med totalt 27 mkr. Underskottet förklaras av fler placeringar på institution och i familjehem samt ett ökat behov av placeringar. Ekonomiskt bistånd redovisar underskott med 18 mkr främst på grund av ökat antal ärenden och svårigheter med att få till andra lösningar.

Inom LSS redovisas underskott med 24 mkr för personlig assistans på grund av fler ärenden, ökat antal timmar och för LSS-boenden på grund av ökad bemanning. För flyktningmottagande redovisas ett underskott med 12 mkr på grund av lägre bidragsintäkter. Inom personlig assistans uppgår underskottet till 16 mkr pga fler och komplexa ärenden.

Omvårdnadsnämnden redovisar ett underskott på -12,9 mkr. Underskottet förklaras av att personalkostnaderna överstiger budget med ca 30 mkr som uppvägs av ökade intäkter i form av bidrag, intäkter från Migrationsverket och ökade hyresintäkter.

Barn- och utbildningsnämnden redovisar i år ett underskott i förhållande till budget, med 13 mkr. Inom förskolans verksamhet redovisas ett underskott om 2 mkr. Det har totalt sett varit färre elever än budgeterat i verksamheten. Grundskolans verksamhet redovisar ett underskott om 4 mkr, främst pga högre kostnader för särskoleverksamheten. Gymnasieskolan redovisar ett underskott med 5 mkr. En av orsakerna är höga kostnader för program med få elever samt satsning på NIU. Även flytt av restaurang- och livsmedelsprogrammet har påverkat resultatet negativt.

Inom **kommunstyrelsen** redovisas ett överskott jämfört med budget om totalt 30,8 mkr fördelas på flera olika verksamhetsområden.

Verksamheter som redovisar underskott är bl a Ej förvaltningsanknuten verksamhet med ca 7 mkr där bland annat kollektivtrafiken och Räddningstjänsten finansieras. Räddningstjänsten redovisar i år ett stort underskott i verksamheten som inte var budgeterat och som motsvarar 3,7 mkr för Falu kommun.

Sektor ledningsstöd redovisar ett underskott med 4,2 mkr. Underskottet förklaras med nedskrivning av investeringar gjorda i lönesystemet på grund av att man inte gjort avskrivningar tidigare och nedskrivning sker då kommunen ska byta till ett nytt lönesystem.

Sektor service redovisar ett överskott med 8 mkr jämfört med budget. Överskottet beror främst på lägre personalkostnader samt på försäljning av bostadsrätter med en reavinst om 2 mkr.

Det stora överskott som uppstår inom Beslutsorgan med 32,6 mkr består i huvudsak av att reserv för oförutsedda händelser inte nyttjats.

Investeringsredovisning

Styrelse/nämnd	Nettoinvestering 2019	Avvikelse	Budget helår 2019	Nettoinvestering 2018
Kommunstyrelsen				
Sektor ledningsstöd	3,2	4,7	7,9	3,6
Sektor service	434,1	-21,0	413,1	245,7
Varav fastighetsbyte med Kopparstaden AB	40,4	-40,4	0	0
KOMMUNSTYRELSEN TOTALT	437,3	-16,3	421,0	249,3
Omvårdnadsnämnden	3,2	3,0	6,2	2,1
Kultur- och fritidsnämnden	6,7	1,2	7,9	5,9
Miljö & samhällsbyggnadsnämnden	56,0	-3,4	52,6	66,3
Barn- och utbildningsnämnden	6,8	-0,2	6,6	3,8
Socialnämnden	1,0	2,3	3,3	0,2
Investeringar exklusive fastighetsbyte	470,6	27,0	497,6	0,0
INVESTERINGAR TOTALT	511,0	-13,4	497,6	327,6

Enligt LKBR 10:2 ska investeringsredovisningen innehålla en samlad redovisning av kommunens eller regionens investeringsverksamhet.

En förändring mot tidigare år är att investeringsredovisningen har flyttats från förvaltningsberättelsen till egen del i årsredovisningen. Enligt RKR:s rekommendation R14 Drift- och investeringsredovisning ska utformningen av utfall kunna stämma av mot fullmäktiges budget och plan för investeringsverksamheten. Vidare står det att fleråriga pågående och under året avslutade investeringar ska kunna stämmas av samt att den även ska omfatta kommunala koncernföretags investeringar som fullmäktige tagit ställning till.

Vi har granskat att:

- Investeringsredovisningen visar kommunens totala investeringsverksamhet
- Investeringsredovisningen är uppställd enligt god redovisningssed
- Beloppen i investeringsredovisningen överensstämmer med bokföring
- Posterna i investeringsredovisningen är överförda till balansräkning och kassaflödesanalys
- Jämförelse med tidigare år görs
- Avvikelser i förhållande till budget och prognos har analyserats och kommenterats
- Investeringsredovisningen redovisas som egen del i årsredovisningen.

Kommentar

Investeringsredovisning ingår i årsredovisningen i enlighet med LKBR och rekommendation. Avvikelser i förhållande till budget kommenteras och det finns en sammanställning för större projekt som visar utfall och avvikelse mot total budget.

Vi har granskat investeringsredovisningen och har inte funnit några väsentliga felaktigheter.

Sammanställda räkenskaper

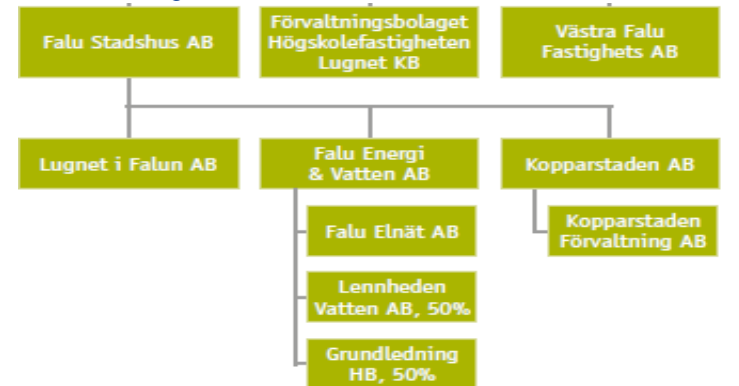
Sammanställda räkenskaper för en kommunal koncern avser enligt LKBR 12:1 en sammanställning av kommunens eller regionens och de kommunala koncernföretagens resultaträkningar, balansräkningar och kassaflödesanalyser samt noter.

Vi har granskat att:

- Den sammanställda räkenskapen är uppställd enligt RKR R16 Sammanställda räkenskaper
- Samtliga kommunala koncernföretag i kommunkoncernen har inkluderats
- Konsolidering har skett av de kommunala koncernföretag i vilka kommunen har ett betydande inflytande, är av särskild ekonomisk betydelse eller är av särskild betydelse för kommunens verksamhet.
- Proportionell konsolideringsmetod och förvärvsmetod har tillämpats vid konsolideringen
- Beloppen överensstämmer med den sammanställda räkenskaper och de ingående bolagens redovisningar
- Eliminering av interna poster i allt väsentligt har skett
- Det finns kassaflödesanalys och noter för sammanställda räkenskaper

Kommentar

De sammanställda räkenskaperna innehåller förutom primärkommunen följande kommunala koncernföretag som redovisas i årsredovisningens koncernstruktur:

Förutom de ovanstående helägda bolagen ingår även delägda bolag samt Räddningstjänsten Dala Mitt i de sammanställda räkenskaperna.

Vi har utfört den legala revisionen av samtliga bolag och kontrollerat att de uppgifter som finns med i koncernredovisningen stämmer med bolagens årsredovisningar

Konsolidering har skett enligt proportionell konsolideringsmetod, vilket innebär att belopp som inkluderats i den sammanställda redovisningens resultat- och balansräkning motsvarar ägd andel i företaget.

Vi har inte funnit några avvikelser i vår översiktliga granskning avseende sammanställda räkenskaper.

Det kan noteras att Räddningstjänstens årsbokslut har ändrats efter att sammanställda räkenskaper färdigställdes vilket innebär att årets resultat påverkas negativt med ca 2,1 mkr.

kpmg.com/socialmedia

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2020 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved.

The KPMG name and logo are registered trademarks or trademarks of KPMG International.